

ТІЛ ӘЛЕМІ

МИР ЯЗЫКОВ WORLD OF LANGUAGES

ГАЗЕТ 1997 ЖЫЛДЫҢ СӨЙІР
АЙЫНДА ҚҰРЫЛҒАН
ГАЗЕТА ОСНОВАНО В АПРЕЛЕ
1997 ГОДА

№6
(256)

МАУСЫМ
ИЮНЬ

2026

Министр науки и высшего образования обсудил с послом Индонезии партнерство в области образования и науки

Ауқымды реформалар аясында жүзеге асырылып жатқан отандық ғылым жүйесін жаңғырту Қазақстанның жоғары білім беру жүйесінің негізін қалаған беделді тұлғаларға сүйенбей мүмкін емес. Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының 80 жылдық мерейтойы жылы мемлекет пен ғылыми қауымдастық еліміздің зияткерлік әлеуетін

қалыптастырып, отандық ғылымның стратегиялық даму бағыттарын айқындауға ұзақ жылдар бойы өлшеусіз үлес қосып келе жатқан ғалымдарға тағы да жоғары құрмет көрсетті.

Осындай мойындаудың жарқын үлгілерінің бірі – 2026 жылғы 1 маусымда көрнекті қазақстандық ғалым, Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының академигі, Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті Басқарма Төрағасы – Ректоры, филология ғылымдарының докторы Сәлима Сағиқызы Құнанбаеваның марапатталуы болды.

Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының 80 жылдығына арналған іс-шаралар аясында Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың атынан Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы Ұлттық ғылым академиясының президенті Ақылбек Күрішбаев Сәлима Сағиқызына Академияның мерейтойына орай тағайындалған төсбелгіні табыс етті.

Бұл жоғары марапат – Сәлима Сағиқызының отандық ғылым мен білімнің дамуына, жоғары білікті кадрлар даярлауға қосқан көпжылдық еңбегінің лайықты бағалануы. Сонымен қатар, ол ғылыми ізденіс, академиялық көшбасшылық және педагогикалық қызметтің өзара сабақтастығын айқын көрсетеді.

Сәлима Сағиқызының ғылыми жолын жоғары кәсіби маман ретінде қалыптасудың жарқын үлгісі деуге толық негіз бар. Педагогикалық қызметін өткен ғасырдың 60-жылдарының ортасында бастаған ол академиялық мансаптың барлық негізгі сатыларынан өтті. 1992 жылы докторлық диссертациясын қорғағаннан кейін ғалым отандық гуманитарлық ғылым саласында маңызды тұжырымдамалық серпіліс жасады. Оның жетекшілігімен халықаралық деңгейде мойындалған, шет тілдерін оқыту мен меңгерудің қазақстандық ғылыми-әдістемелік мектебі қалыптасты. Ғылымға қосқан елеулі үлесі үшін Сәлима Сағиқызы 2017 жылы Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының толық мүшесі – академигі болып сайланды.

Бүгінде Сәлима Сағиқызы басқарып отырған Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті еліміздің жетекші ғылыми-білім беру орталықтарының біріне айналып, әлемдік білім кеңістігіне табысты кірігудің жарқын үлгісін көрсетіп келеді.

Ұлттық ғылым академиясының мерейтойлық марапаты Сәлима Сағиқызы Құнанбаеваның отандық ғылым мен білімнің дамуына қосқан зор үлесін, жаңа буын зерттеушілер мен мамандарды даярлаудағы қажырлы еңбегін және халықаралық ғылыми-білім беру кеңістігіндегі жоғары беделін мойындаудың жарқын көрінісі болып табылады. Бұл марапат ғалымның көпжылдық еңбегіне берілген жоғары баға ғана емес, сонымен қатар қазақстандық ғылымның дамуына қызмет ететін ұрпақтар сабақтастығының, ғылыми ізденіс пен академиялық адалдықтың маңызын айқындайтын маңызды оқиға болып табылады.

Р. Дюсупова,
п.ф.к., баспасөз хатшысы

Қазақстан мен Малайзия жоғары білім және ғылым саласындағы серіктестікті нығайтады

ҚР Ғылым және жоғары білім министрі Саясат Нұрбек Малайзиядағы Sunway University президенті әрі вице-канцлері Поппема Сибрандспен екіжақты кездесу өткізді.

Кездесу барысында тараптар Ақтау қаласында Sunway University филиалын ашу перспективалары, сондай-ақ жоғары білім мен ғылым салаларындағы ынтымақтастықты кеңейту мәселелерін талқылады.

Министр қазақстандық жоғары білім беру жүйесін интернационалдандыру бағытында атқарылып жатқан жұмыстармен таныстырып, шетелдік студенттерді тарту және әлемнің жетекші университеттерінің филиалдарын ашу жөніндегі бағдарламалардың жүзеге асырылуы туралы ақпарат берді.

Өз кезегінде Sunway University президенті Поппема Сибрандес оқу орнының жетістіктері мен стратегиялық даму бағыттары жөнінде баяндады. Ол университет түлектеріне еңбек нарығында жоғары сұраныс бар екенін атап өтіп, бұл көрсеткіш бойынша оқу орны Малайзияның жоғары оқу орындары арасында жетекші орындардың бірін иеленетінін айтты. Сонымен қатар университет басшысы 2030 жылға дейін оқу орнының академиялық беделін одан әрі нығайтып, халықаралық деңгейдегі абыройын арттыру жоспарлары туралы мәлімдеді.

Кездесу қорытындысы бойынша тараптар жоғары білім, ғылым және академиялық ұтқырлық салаларындағы екіжақты ынтымақтастықты одан әрі дамытуға және нығайтуға өзара мүдделі екендерін растады.

Аталған келіссөздер Қазақстан мен Малайзия арасындағы өзара сенім мен стратегиялық серіктестіктің жоғары деңгейін айқын көрсетті. Сондай-ақ олар жаңа бірлескен білім беру және ғылыми жобаларды іске асыруға қосымша мүмкіндік қалыптастырды.

<https://www.gov.kz>

<https://www.gov.kz/memleket/entities/sci/press/news/details/1241178?lang=kk>

20 июня в вузах Казахстана начинается прием документов от абитуриентов 19 июня 2026 09:40

Министерство науки и высшего образования РК сообщает, что с 20 июня во всех вузах страны начинают работу приемные комиссии.

Абитуриенты, уже сдавшие ЕНТ и не планирующие участвовать в конкурсе образовательных грантов, могут с 20 июня подавать документы для зачисления на платной основе в выбранные вузы.

Для поступающих, претендующих на получение образовательного гранта, прием заявлений на участие в конкурсе грантов будет осуществляться с 13 по 20 июля 2026 года. В этот период абитуриенты смогут выбрать образовательные программы и высшие учебные заведения, в которых планируют продолжить обучение.

Прием заявлений на участие в конкурсе образовательных грантов осуществляется через приемные комиссии вузов независимо от выбранной организации высшего образования. Для удобства абитуриентов предусмотрена также возможность подачи заявления в онлайн-формате через виртуальные приемные комиссии вузов и портал электронного правительства eGov.

Напомним, что минимальные пороговые баллы для поступления остаются прежними. Пороговый балл поступления в национальные вузы – 65 баллов, в другие вузы – 50 баллов, по области образования «Педагогические науки» – 75 баллов, по области образования «Здравоохранение» – 70 баллов, по направлению подготовки «Право» – 75 баллов. При этом по «Истории Казахстана» и двум профильным предметам ЕНТ и (или) творческому экзамену необходимо набрать не менее 5 баллов, а по предметам «Грамотность чтения» и «Математическая грамотность» – не менее 3 баллов. Необходимо отметить, что вузы могут устанавливать свои пороговые баллы по группам образовательных программ.

Список обладателей государственных образовательных грантов будет опубликован до 10 августа 2026 года.

Обращаем внимание, что по вопросам проведения творческих и специальных экзаменов, особенностей образовательных программ, условий обучения, проживания в общежитиях и другим вопросам, связанным с поступлением, абитуриентам рекомендуется обращаться непосредственно в приемные комиссии интересующих их вузов.

Прием документов для поступления в вузы продлится до 25 августа 2026 года.

<https://www.gov.kz/memleket/entities/sci/press/news/details/1243733?lang=ru>

АКАДЕМИЯНЫҢ МЕРЕЙТОЙЫНА ОРАЙ ТАҒАЙЫНДАЛҒАН ТӨСБЕЛГІ

Ауқымды реформалар аясында жүзеге асырылып жатқан отандық ғылым жүйесін жаңғырту Қазақстанның жоғары білім беру жүйесінің негізін қалаған беделді тұлғаларға сүйенбей мүмкін емес. Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының 80 жылдық мерейтойы жылы мемлекет пен ғылыми қауымдастық еліміздің зияткерлік әлеуетін қалыптастырып, отандық ғылымның стратегиялық даму бағыттарын айқындауға ұзақ жылдар бойы елшеусіз үлес қосып келе жатқан ғалымдарға тағы да жоғары құрмет көрсетті.

Осындай мойындаудың жарқын үлгілерінің бірі – 2026 жылғы 1 маусымда көрнекті қазақстандық ғалым, Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының академигі, Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті Басқарма Төрағасы – Ректоры, филология ғылымдарының докторы Сәлима Сағиқызы Құнанбаеваның марапатталуы болды.

Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының 80 жылдығына арналған іс-шаралар аясында Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың атынан Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы Ұлттық ғылым академиясының президенті Ақылбек Күрішбаев Сәлима Сағиқызына Академияның мерейтойына орай тағайындалған төсбелгіні табыс етті.

Бұл жоғары марапат – Сәлима Сағиқызының отандық ғылым мен білімнің дамуына, жоғары білікті кадрлар даярлауға қосқан көпжылдық еңбегінің лайықты бағалануы. Сонымен қатар, ол ғылыми ізденіс, академиялық көшбасшылық және педагогикалық қызметтің өзара сабақтастығын айқын көрсетеді.

Сәлима Сағиқызының ғылыми жолын жоғары кәсіби маман ретінде қалыптасудың жарқын үлгісі деуге толық негіз бар. Педагогикалық қызметін өткен ғасырдың 60-жылдарының ортасында бастаған ол академиялық мансаптың барлық негізгі сатыларынан өтті. 1992 жылы докторлық диссертациясын қорғағаннан кейін ғалым отандық гуманитарлық ғылым саласында маңызды тұжырымдамалық серпіліс жасады. Оның жетекшілігімен халықаралық деңгейде мойындалған, шет тілдерін оқыту мен меңгертудің қазақстандық ғылыми-әдістемелік мектебі қалыптасты. Ғылымға қосқан елеулі үлесі үшін Сәлима Сағиқызы 2017 жылы Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының толық мүшесі – академигі болып сайланды.

Бүгінде Сәлима Сағиқызы басқарып отырған Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті еліміздің жетекші ғылыми-білім беру орталықтарының біріне айналып, әлемдік білім кеңістігіне табысты кіруге жарқын үлгісін көрсетіп келеді.

Ұлттық ғылым академиясының мерейтойлық марапаты Сәлима Сағиқызы Құнанбаеваның отандық ғылым мен білімнің дамуына қосқан зор үлесін, жаңа буын зерттеушілер мен мамандарды даярлаудағы қажырлы еңбегін және халықаралық ғылыми-білім беру кеңістігіндегі жоғары беделін мойындаудың жарқын көрінісі болып табылады. Бұл марапат ғалымның көпжылдық еңбегіне берілген жоғары баға ғана емес, сонымен қатар қазақстандық ғылымның дамуына қызмет ететін ұрпақтар сабақтастығының, ғылыми ізденіс пен академиялық адалдықтың маңызын айқындайтын маңызды оқиға болып табылады.

Р. Дюсупова, п.ф.к., баспасөз хатшысы

Преподаватели и студенты КазУМОиМЯ имени Абылай хана приняли участие в праздновании Дня государственных символов РК

4 июня в Казахстане отметили День государственных символов Республики Казахстан – праздник, который объединяет граждан страны вокруг общих ценностей, истории и национальной идентичности. Учрежденный в 2007 году, он напоминает о знаменательной дате: именно 4 июня 1992 года были утверждены Государственный флаг, Государственный герб и Государственный гимн независимого Казахстана.

В Алматы одним из главных событий праздничного дня стала торжественная церемония поднятия Государственного флага на высокогорном спортивном комплексе «Медеу». В мероприятии приняли участие аким города Алматы Дархан Сатыбалды, представители государственных и общественных организаций, преподаватели и студенты высших учебных заведений мегаполиса.

Торжественная церемония началась с исполнения Государственного гимна Республики Казахстан. Под его звуки над площадью был поднят Государственный флаг – символ независимости страны, единства народа и верности национальным ценностям. Этот момент стал особенно волнительным для молодежи, которая вместе со всеми участниками мероприятия разделила чувство гордости за свою Родину.

Особенно достойно на торжественной церемонии были представлены преподаватели и студенты Казахского университета международных отношений и мировых языков имени Абылай хана. Молодежь вуза приняла активное участие в праздничном мероприятии, продемонстрировав высокий уровень гражданской ответственности, патриотизма и уважения к государственным символам страны.

Студенты были одеты в фирменные футболки с логотипом университета, а в руках держали Государственные флаги Республики Казахстан. Небесно-

голубой цвет флага, символизирующий чистое небо, мир, благополучие и культурное единство народов, гармонично сочетался с золотым цветом солнца и степного орла, олицетворяющим богатство, изобилие, жизненную силу и устремленность к светлому будущему. Яркая колонна представителей университета стала заметной частью праздника, создавая атмосферу единства, гордости за свою страну и уважения к ее национальным ценностям.

Участие студентов в подобных мероприятиях не только подчеркивает преемственность поколений, но и свидетельствует об их активной гражданской позиции, уважении к истории государства и его символам.

После официальной части для участников была организована праздничная концертная программа. Со сцены звучали патриотические песни, выступали творческие коллективы, а зрители с удовольствием поддерживали

артистов. Атмосфера праздника объединила людей разных возрастов, наполнив этот день чувством общности, радости и гордости за свою страну.

Праздничные мероприятия продолжились и вечером. На горе Кок-Тюбе состоялся концерт с участием звезд казахстанской эстрады, собравший многочисленных жителей и гостей города. Яркие выступления артистов стали достойным завершением праздничного дня, посвященного государственным символам Республики Казахстан.

День государственных символов в очередной раз напомнил о том, что уважение к флагу, гербу и гимну является неотъемлемой частью гражданской культуры, а сохранение этих ценностей остается важной задачей для каждого поколения казахстанцев.

Дюсупова Р.А.,
к.п.н., пресс-секретарь

«Китай – Центральная Азия: Цифровой Шёлковый путь, образование и искусственный интеллект»

11 июня 2026 года в Казахском университете международных отношений и мировых языков имени Абылай хана состоялся Международный форум BRI-2026 «Китай – Центральная Азия: Цифровой Шёлковый путь, образование и искусственный интеллект».

Организаторами форума выступили Казахский университет международных отношений и мировых языков имени Абылай хана и Чжэцзянский университет. Мероприятие проводилось при участии Генерального консульства Китайской Народной Республики в Алматы, Университета Центральной Азии, Кыргызского национального университета имени Жусупа Баласагына, Фуданьского университета, Шанхайского университета Цзяо Туң, Института востоковедения имени Р.Б. Сулейменова, АО «НК Kazakh Tourism», Казахстанской туристской ассоциации и Казахстанской ассоциации гостиниц и ресторанов.

Международный форум BRI-2026 стал авторитетной площадкой для обсуждения перспектив сотрудничества между Китаем и странами Центральной Азии в рамках инициативы «Один пояс — один путь». Особое внимание в ходе форума уделялось развитию Цифрового Шёлкового пути, укреплению взаимодействия в сферах образования, науки, инноваций и цифровых технологий, а также выработке совместных

подходов к обеспечению устойчивого развития государств региона в условиях глобальной цифровой трансформации.

В работе форума принимали участие представители дипломатического корпуса, руководители и представители ведущих университетов Казахстана, Китая, Кыргызстана и Италии, представители международных образовательных и научно-исследовательских организаций, аналитических центров, отраслевых объединений, туристской индустрии и креативного сектора экономики, а также профессорско-преподавательский состав, докторанты, магистранты и студенты.

На форуме с приветственными словами к участникам обратились и.о. Председателя Правления – Ректора КазУМОиМЯ имени Абылай хана, кандидат экономических наук, профессор Кунанбаева Дана Ануварбековна, консул по вопросам образования Генерального консульства Китайской Народной Республики в г. Алматы Хуан Сяомин (Huang Xiaomin), ректор Университета Центральной Азии, профессор Кристофер Герри, а также профессор Чжэцзянского университета Ван Чжикай (Wang Zhikai).

В своих выступлениях спикеры подчеркнули важность укрепления сотрудничества между Китаем и странами Центральной Азии в условиях стремительного развития цифровых технологий и искусственного интеллекта. Особое внимание было уделено роли университетов и научно-образовательных центров в подготовке высококвалифицированных специалистов, развитии инноваций, расширении академической мобильности и реализации совместных исследовательских проектов.

Одним из ключевых событий форума стала торжественная церемония подписания Соглашения о создании Исследовательского альянса по инновациям и цифровому сотрудничеству в рамках инициативы «Один пояс – один путь». Создание альянса направлено на развитие международного научного взаимодействия, реализацию совместных исследовательских проектов и укрепление академического партнерства между университетами и научными центрами стран-участниц.

В рамках секционных заседаний с докладами выступили более 25 исследователей и экспертов из Казахстана, Китайской Народной Республики, Турции, Италии и Кыргызской Республики, представляющих ведущие университеты и научные организации своих стран. Участники представили результаты научных исследований и обсудили актуальные вопросы цифровой трансформации, искусственного интеллекта, международного сотрудничества, образования, экономики и устойчивого развития в контексте реализации инициативы «Один пояс – один путь».

Дюсупова Р.А.,
к.п.н., пресс-секретарь

ҚЫТАЙДЫҢ ОРТАЛЫҚ АЗИЯДАҒЫ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДИПЛОМАТИЯСЫ МӘСЕЛЕЛЕРІ БОЙЫНША ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ДӘҢГЕЛЕК ҮСТЕЛ

2026 жылғы 12 маусымда Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университетінде BRI-2026 халықаралық форумы: «Қытай – Орталық Азия: Цифрлық Жібек жолы, білім беру және инновациялар» аясында «Бір белдеу, бір жол» бастамасы және Қытайдың Орталық Азиядағы экономикалық дипломатиясы» тақырыбында халықаралық дәңгелек үстел өтті. Іс-шара Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі Ғылым комитетінің қолдауымен жүзеге асырылып жатқан АР23490344 «Халықаралық қатынастардың экономикалануының үрдістері және Жаңа Қазақстанның экономикалық дипломатиясы» атты гранттық жоба аясында ұйымдастырылды. Халықаралық дәңгелек үстелді ғылыми жобаның жетекшісі, саяси ғылымдарының кандидаты, профессор Қ.Ч. Байсұлтанова ашып, қатысушыларға құттықтау сөз сөйлеп, ғылыми пікірталастың негізгі

бағыттарын айқындады. Іс-шараға шетелдік академиялық қауымдастық өкілдері де құттықтау сөздерін арнады. Құрметті қонақтар қатарында Италия Республикасындағы Тренто университетінің экономика және менеджмент факультетінің профессоры Бруно Даллаго, сондай-ақ Қырғыз Республикасындағы Жүсіп Баласағұн атындағы Қырғыз ұлттық университетінің аймақтық мәселелер жөніндегі проректоры, саяси ғылымдарының кандидаты, доцент Кундузгүл Жаманчаевна Базакаева болды. Өз баяндамаларында ғалымдар, оқытушылар, докторанттар, магистранттар және шетелдік сарапшылар «Бір белдеу, бір жол» бастамасын іске асыру жағдайындағы экономикалық дипломатияның даму үрдістерін, Қазақстан, Қытай және Орталық Азия елдері арасындағы сауда-экономикалық ынтымақтастықтың перспективаларын, сондай-ақ цифрлық трансформация, жасанды интеллект, көлік байланыстылығы және өңірдегі мәдени өзара ісқимыл мәселелерін талқылады. Қатысушылар халықаралық ғылыми диалогтың маңыздылығын, академиялық ынтымақтастықты дамытудың және өртүрлі елдердің университеттері арасындағы серіктестік байланыстарды нығайтудың өзектілігіне өтті. Өңірлік даму, экономикалық дипломатия және қазіргі жағдайдағы халықаралық өзара іс-қимыл мәселелері бойынша бірлескен зерттеулер жүргізу қажеттілігіне ерекше назар аударылды. Дәңгелек үстел ғылыми идеялар мен алмасудың, академиялық диалогты нығайтудың және экономикалық дипломатия саласындағы халықаралық ғылыми ынтымақтастықты дамытудың маңызды алаңына айналды.

Нығмет Балжан,
«Халықаралық қатынастар»
білім беру бағдарламасының
PhD докторанты

ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРНЫНЫҢ ТҮЛЕКТЕРІ — ВЫПУСКНИКИ 2000 - 2020 ГОДОВ ВЫПУСКНИКИ КАЗУМОиМЯ имени АБЫЛАЙ ХАНА — ЛИДЕРЫ НОВОГО ПОКОЛЕНИЯ КАЗАХСТАНА

Дадебай Айбек Аркабайұлы - Председатель политической партии «Әділет»

Айбек Аркабайұлы Дадебай - государственный и политический деятель Республики Казахстан, представляющий новое поколение профессиональных управленцев страны. Он родился 1 апреля 1980 года в Алматы. В 2001 году окончил Казахский университет международных отношений и мировых языков имени Абылай хана по специальности «документовед-международник», а в 2003 году завершил магистратуру по направлению регионоведения.

Свою профессиональную деятельность Айбек Дадебай начал в качестве преподавателя кафедры менеджмента международного туризма КазУМОиМЯ. Благодаря высокому профессионализму, аналитическому мышлению и организаторским способностям он успешно продолжил карьеру в системе государственной службы Республики Казахстан.

В разные годы Айбек Аркабайұлы занимал ответственные государственные должности, а в 2024–2026 годах являлся Руководителем Администрации Президента Республики Казахстан. В мае 2026 года на учредительном съезде был избран Председателем политической партии «Әділет».

Основные направления деятельности:

- развитие государственной и политической системы Казахстана;
- укрепление принципов законности и общественной ответственности;
- поддержка институциональных реформ;
- развитие общественного диалога и гражданских инициатив;
- формирование эффективной политической платформы нового поколения.

Коллеги отмечают его высокий уровень ответственности, стратегическое мышление и преданность интересам государства. Его профессиональный путь является примером успешной реализации выпускников КазУМОиМЯ в сфере государственной службы и политики Казахстана.

За значительный вклад в развитие государственной службы и укрепление международного сотрудничества Айбек Аркабайұлы Дадебай награжден государственными наградами Республики Казахстан, среди которых орден «Құрмет» и медаль «Ерен еңбегі үшін». Его профессиональная деятельность также отмечена международными наградами и высоким дипломатическим рангом Советника II класса.

Әлібек Әсетұлы Бақаев - Абылай хан атындағы ҚазХҚжӘТУ түлегі Қазақстан Республикасының дипломатиялық қызметінде

Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университетінің түлектері арасында Қазақстан Республикасының халықаралық беделін нығайтуға өз үлесін қосып жүрген кәсіби мамандар аз емес. Солардың бірі – Қазақстан Республикасы Сыртқы істер министрінің орынбасары, өзінің кәсіби қызметін еліміздің сыртқы саяси байланыстарын дамытуға арнаған жоғары дәрежелі дипломат Әлібек Әсетұлы Бақаев.

Әлібек Әсетұлы 1981 жылы 9 ақпанда Алматы қаласында дүниеге келген. 2002 жылы Абылай хан атындағы Қазақ мемлекеттік халықаралық қатынастар және әлем тілдері университетін «синхронды аудармашы» мамандығы бойынша үздік бітірді. Студенттік жылдардың өзінде-ақ ол халықаралық қатынастарға, шет тілдеріне және дипломатиялық қызметке терең қызығушылық танытты. Кейіннен білімін отандық және шетелдік оқу орындарында, соның ішінде Гейдельберг университетінде (Германия) және Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы Мемлекеттік басқару академиясында жалғастырды.

Әлібек Әсетұлының кәсіби жолы Қазақстан Республикасы Сыртқы істер министрлігімен тығыз байланысты. Дипломатиялық мансабын бастағаннан кейін ол СИМ-нің орталық аппаратында, сондай-ақ Қазақстанның шетелдегі дипломатиялық өкілдіктерінде қызмет атқарды. Өз қызметінің елеулі бөлігін Қазақстанның Еуропа және Азия елдерімен ынтымақтастығын дамытуға, халықаралық саясат және экономикалық дипломатия мәселелеріне арнады.

Оның өмірбаянында Қазақстан Республикасының Швейцария Конфедерациясындағы, Австрия Республикасындағы, Лихтенштейн Княздігіндегі, Ватикан Мемлекетіндегі және Словения Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі, сондай-ақ Қазақстанның Вена қаласындағы халықаралық ұйымдар жанындағы Тұрақты өкілі ретіндегі қызметі ерекше орын алады. Осынау жауапты лауазымдарда ол халықаралық аренада еліміздің мүддесін қорғап, екіжақты және көпжақты ынтымақтастықты нығайтуға белсене қатысты.

2023 жылғы тамыздан бастап Әлібек Әсетұлы Қазақстан Республикасы Сыртқы істер министрінің орынбасары лауазымын атқарып келеді. Оның қызмет аясына халықаралық ынтымақтастықты дамыту, шетелдік серіктестермен өзара іс-қимыл жасау және мемлекеттің сыртқы саяси бастамаларын ілгерілету мәселелері кіреді. 2026 жылы ол Қазақстан Республикасын жоғары деңгейде таныта отырып, дипломатиялық келіссөздер мен халықаралық кездесулерге белсенді қатысуын жалғастыруда.

Әлібек Әсетұлы Бақаевтың кәсіби жетістіктері – Абылай хан атындағы ҚазХҚжӘТУ түлегінің әлеуетін табысты жүзеге асырудың жарқын үлгісі. Оның мансап жолы сапалы білімнің, шет тілдерін терең меңгерудің және мемлекетке қызмет ету ісіне деген адалдықтың маңыздылығын көрсетеді.

Университет халықаралық аренада Қазақстанның атын лайықты танытып, отандық дипломатияның дамуына қомақты үлес қосып жүрген өз түлектерін мақтан тұтады.

Түлек досыесінен

Бақаев Әлібек Әсетұлы

- 1981 жылы 9 ақпанда Алматы қаласында дүниеге келген;
- Абылай хан атындағы ҚазХҚжӘТУ-нің түлегі (2002 жыл, мамандығы: «синхронды аудармашы»);
- Гейдельберг университетінің түлегі (Германия);
- ҚР Президенті жанындағы Мемлекеттік басқару академиясының саясаттану магистрі;
- ҚР СИМ-нің орталық аппаратында және Қазақстанның шетелдегі дипломатиялық миссияларында қызмет атқарған;
- Бірқатар еуропалық мемлекеттердегі Қазақстан Республикасының Төтенше және Өкілетті Елшісі;
- 2023 жылғы тамыздан бастап – Қазақстан Республикасы Сыртқы істер министрінің орынбасары;
- II сыныпты Төтенше және Өкілетті Уәкіл дипломатиялық дәрежесі бар.

Мадияр Смадилович Менилбеков - Выпускник КазУМОиМЯ имени Абылай хана укрепляет дипломатическое присутствие Казахстана на Ближнем Востоке

Казахский университет международных отношений и мировых языков имени Абылай хана по праву гордится своими выпускниками, которые достойно представляют Республику Казахстан на международной арене. Одним из них является Мадияр Смадилович Менилбеков — известный казахстанский дипломат, Чрезвычайный и Полномочный Посол Республики Казахстан в Королевстве Саудовская Аравия, Чрезвычайный и Полномочный Посол Республики Казахстан в Королевстве Бахрейн по совместительству и Постоянный представитель Республики Казахстан при Организации Исламского Сотрудничества.

Высшее образование получил за рубежом, окончив Университет исламского призыва в Триполи (Ливия) по специальности «арабский язык и исламоведение». Стремление к углубленному изучению языков и международных отношений привело его в Казахский университет международных отношений и мировых языков имени Абылай хана, где в 2004 году он окончил магистратуру филологического факультета и получил степень магистра филологии.

Профессиональный путь Мадияра Смадиловича начался в сфере образования. В разные годы он работал преподавателем и специалистом в области арабского языка и международного сотрудничества. Глубокие знания языков, культуры и особенностей стран Ближнего Востока стали прочной основой для дальнейшей дипломатической карьеры.

На протяжении многих лет Мадияр Менилбеков занимал ответственные должности в системе Министерства иностранных дел Республики Казахстан. Его деятельность была связана с развитием двусторонних отношений со странами исламского мира, укреплением международного сотрудничества и продвижением внешнеполитических инициатив Казахстана.

В качестве главы дипломатической миссии Казахстана в Королевстве Саудовская Аравия он активно содействует развитию политического, торгово-экономического, инвестиционного и культурно-гуманитарного взаимодействия между двумя государствами. В ноябре 2025 года Указом Президента Республики Казахстан был назначен Чрезвычайным и Полномочным Послом Республики Казахстан в Королевстве Бахрейн по совместительству. Кроме того, Мадияр Смадилович представляет нашу страну при Организации Исламского Сотрудничества — одной из крупнейших международных организаций исламского мира.

Сегодня деятельность выпускника КазУМОиМЯ имени Абылай хана направлена на дальнейшее укрепление позиций Казахстана в регионе Ближнего Востока, развитие партнерских отношений с государствами Персидского залива и продвижение международных инициатив нашей страны.

Профессиональные достижения Мадияра Смадиловича Менилбекова являются ярким примером того, как фундаментальное образование, высокий уровень языковой подготовки и преданность избранному делу позволяют добиваться значимых результатов на дипломатическом поприще.

Из досье выпускника

Менилбеков Мадияр Смадилович

- Родился 8 февраля 1978 года в Жамбылской области;
- Выпускник Университета исламского призыва (Триполи, Ливия);
- В 2004 году окончил магистратуру КазУМОиМЯ имени Абылай хана, магистр филологии;
- Работал в образовательной и дипломатической сферах;

- Чрезвычайный и Полномочный Посол Республики Казахстан в Королевстве Саудовская Аравия;
- Постоянный представитель Республики Казахстан при Организации Исламского Сотрудничества;
- С ноября 2025 года — Чрезвычайный и Полномочный Посол Республики Казахстан в Королевстве Бахрейн по совместительству.

Олжас Ордабаев - Выпускник КазУМОиМЯ имени Абылай хана формирует новое качество человеческого капитала Казахстана

Инвестиции в человека и социальная ответственность бизнеса становятся главными драйверами модернизации казахстанской экономики. В авангарде этих масштабных преобразований стоит Олжас

Ордабаев — известный государственный и общественный деятель, чьи профессиональные компетенции закладывались в стенах одного из ведущих гуманитарных вузов страны. Полученное в КазУМОиМЯ качественное образование в сфере международного права позволило ему построить блестящую карьеру на стыке госуправления, защиты прав трудящихся и развития предпринимательства.

Пройдя путь от лидера молодежных движений до вице-министра труда и социальной защиты населения, Олжас Темирбекович доказал, что современный управленец должен обладать глобальным стратегическим видением и прикладными навыками. Сегодня, возглавив ключевой комитет в НПП РК «Атамекен», он координирует диалог между государством и бизнесом, направленный на реформирование системы образования, подготовку востребованных кадров и масштабную поддержку молодежных стартапов. Его карьерный трек служит ярким примером для нового поколения студентов, демонстрируя, как академическая база университета открывает двери к управлению стратегическими процессами всей страны.

Из досье выпускника

Ордабаев Олжас Темирбекович

- Родился 9 июня 1989 года в городе Алматы;
- Альма-матер: Казахский университет международных отношений и мировых языков (КазУМОиМЯ) имени Абылай хана, специальность «Международное право»;
- Дополнительное образование: Магистратура Cesar Ritz Colleges Switzerland (Швейцария) по программе «Болашак», специальность «Отельный и туризм менеджмент» (а также Манчестерский Метрополитан университет);
- Текущая деятельность (с июня 2024 года): Руководитель в частном секторе и общественной сфере. Управляющий партнер консалтинговой компании Demeu Group (направление BD & GR); Председатель Комитета развития человеческого капитала и социальной политики бизнеса Президиума НПП РК «Атамекен»; руководитель республиканского проекта финансовой грамотности «Қарызсыз қоғам»;

Ключевые вехи карьеры:

- 2007 – 2014: Руководитель и координатор молодежных и общественных организаций Алматы (Конгресс молодежи Казахстана, «Альянс студентов Казахстана» и др.);
- 2014 – 2015: Главный менеджер Департамента социального партнерства НАО «Холдинг «Кәсіпқор»;
- 2015 – 2022: Заместитель директора департамента, управляющий директор, заместитель Председателя Правления НПП РК «Атамекен»;
- 2022: Президент НАО «Talar» при Министерстве образования и науки РК;
- 2022 – 2024: Вице-министр труда и социальной защиты населения Республики Казахстан.

Нелли Сергеевна Пак: жизнь, посвященная науке, языку и ученикам

Есть люди, чья судьба становится частью истории целого народа. Есть ученые, чьи исследования открывают новые страницы науки. А есть педагоги, которые оставляют после себя не только книги и научные труды, но и поколения учеников. Нелли Сергеевна Пак сумела объединить в своей жизни все эти роли.

Она родилась 14 августа 1942 года в городе Уштобе Алматинской области в семье Сергея Николаевича Пака и Татьяны Тимофеевны Цхай. Судьба ее родителей была связана с непростыми страницами истории корейцев Казахстана. Отец работал экономистом, в годы войны возглавлял службу связи города Уштобе. Мать получила педагогическое образование на Дальнем Востоке, однако после переселения в Казахстан не смогла работать по специальности и посвятила себя воспитанию детей.

Несмотря на трудности послевоенных лет, в семье царил атмосфера любви, уважения к знаниям и постоянного стремления к образованию. Родители старались привить детям интерес к чтению и саморазвитию. Именно в этой среде формировался характер будущего ученого и педагога.

Детство и школьные годы Нелли Сергеевны прошли в Талды-Кургане, в многонациональном окружении, где рядом жили представители самых разных национальностей. Возможно, именно тогда зародился интерес к языкам и культурам, который впоследствии определил ее жизненный путь.

После окончания школы в 1959 году Нелли Пак поступила в Алма-Атинский институт иностранных языков на факультет немецкого языка. Получив диплом, работала учителем, переводчиком, преподавателем вуза в Чимкенте. Затем последовала аспирантура на кафедре общего языкознания под руководством известного ученого Моисея Михайловича Копыленко. В 1980 году она успешно защитила кандидатскую диссертацию, преодолев непростой путь через специализированные диссертационные советы Советского Союза.

Многие годы Нелли Сергеевна преподавала в Алматинском энергетическом институте, где получила ученое звание доцента. Однако наиболее значимый этап ее профессиональной деятельности оказался связан с альма-матер - Казахским университетом международных отношений и мировых языков имени Абылай хана.

В 1998 году по инициативе ректора Салимы Сагиевны Кунанбаевой в университете была создана кафедра ориенталистики, объединившая корейское, китайское и японское направления. Возглавить новую кафедру пригласили Нелли Сергеевну Пак.

Это стало началом большой работы, результаты которой ощущаются до сих пор. На протяжении пятнадцати лет она руководила кафедрой, формировала коллектив преподавателей, разрабатывала образовательные программы, укрепляла международные научные связи и создавала условия для подготовки специалистов нового поколения.

Фактически Нелли Сергеевна стояла у истоков современного корееведения не только в университете, но и в СНГ. Под ее руководством были подготовлены десятки специалистов, многие из которых сегодня работают в дипломатических представительствах Казахстана и Республики Корея, международных компаниях, государственных учреждениях и образовательных организациях.

Особое место в ее жизни всегда занимала работа со студентами и молодыми исследователями. Она уделяла огромное внимание подготовке научных кадров, руководила магистерскими и кандидатскими исследованиями, помогала молодым ученым находить собственный путь в науке. За годы работы вокруг нее сформировалось целое поколение учеников и последователей, продолжающих развивать направления, заложенные своим наставником.

Но педагогическая деятельность никогда не существовала отдельно от научной работы. Более тридцати лет Нелли Сергеевна посвятила изучению языка корейской диаспоры Казахстана. Осознавая, что вместе со старшим поколением может

исчезнуть уникальное языковое наследие коре сарам – корейцев, проживающих в странах бывшего Советского Союза, она начала кропотливую исследовательскую работу. Слушала рассказы родителей, фиксировала особенности речи, изучала редкий диалект южчин, собирала материалы, которые до нее практически не были описаны в научной литературе.

Результатом стали многочисленные научные статьи, монографии и докторская диссертация. В своих исследованиях она убедительно показала уникальность корейской диаспоры Казахстана, в языке и культуре которой переплелись корейские, тюркские и славянские традиции. Сегодня это направление является важной частью мирового корееведения.

Научный авторитет Нелли Сергеевны получил международное признание. Она проводила исследования в научных центрах Великобритании, Германии и Канады, выступала с лекциями в ведущих университетах Европы и Азии. Ее научное наследие включает более ста публикаций, посвященных вопросам языкознания, корейской филологии и проблемам языков этнических меньшинств.

Высокую оценку ее деятельности подтверждают многочисленные награды. Среди них — звание «Лучший преподаватель вуза», Почетная грамота Президента Республики Корея и медаль за вклад в распространение корейского языка и развитие корееведения за рубежом, Золотая медаль имени Ахмета Байтурсынова и медаль «Лучший научный сотрудник».

Однако главное достижение Нелли Сергеевны измеряется не наградами. Ее настоящее наследие — это созданная научная школа, основанная кафедра, сохраненное культурное наследие корейской диаспоры Казахстана и сотни учеников, для которых она стала примером преданности профессии, науке и своему народу.

Сегодня, продолжая участвовать в научной жизни, выступать на конференциях и делиться опытом с молодыми коллегами, Нелли Сергеевна Пак остается человеком, чья жизнь убедительно доказывает: подлинный вклад ученого заключается не только в исследованиях и публикациях, но и в людях, которых он вдохновил, научил и подготовил для будущего.

Именно поэтому имя Нелли Сергеевны Пак занимает особое место не только в истории отечественного корееведения, но и в истории Казахского университета международных отношений и мировых языков имени Абылай хана, развитию которого она посвятила значительную часть своей жизни.

Ким Ульяна Андреевна,
директор Центра корееведения

Тағылымға толы тұлғалық болмыс

Қазақ ғылымы мен білім беру кеңістігінде өзінің саналы ғұмырын ұлт тәрбиесіне, ғылым мен өнердің дамуына арнаған тұлғалар аз емес. Алайда олардың арасында ұлттық педагогика мен этнопедагогика ғылымының қалыптасуы мен дамуына ерекше үлес қосып, тұтас ғылыми мектеп қалыптастырған, шәкірт тәрбиелеуді өмірлік мұратқа айналдырған көрнекті ғалымдар санаулы ғана. Солардың бірі – педагогика ғылымдарының докторы, профессор, академик Сақыпжамал Асқарқызы Ұзақбаева.

Сақыпжамал Асқарқызының өмір жолы – білімге адалдықтың, ғылымға беріктіктің және адамгершілік құндылықтарға негізделген ұстаздық қызметтің жарқын үлгісі. Ол 1949 жылы Абай облысының Аягөз қаласында дүниеге келіп, жастайынан өнер мен білімге құштар болып өсті. 1972 жылы Қазақ мемлекеттік қыздар педагогикалық институтының музыка-педагогика факультетін үздік бітіріп, еңбек жолын сол оқу орнында дирижер-оқытушы ретінде бастады.

Ғылымға деген құштарлығы оны педагогика саласындағы терең зерттеулерге жетеледі. Абай атындағы Қазақ педагогикалық институтында қызмет атқара жүріп, кандидаттық, кейін докторлық диссертацияларын сәтті қорғады. Ғалымның ғылыми ізденістері қазақ халқының тәрбиелік мұрасын зерттеуге, этнопедагогиканың теориялық және әдіснамалық негіздерін қалыптастыруға бағытталды. Нәтижесінде Сақыпжамал Асқарқызы Қазақстандағы этнопедагогика ғылымының тұтас бір ғылыми бағытын қалыптастырған жетекші ғалым ретінде танылды.

Ғалымның өміріндегі маңызды кезеңдердің бірі – Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университетімен байланысты. 2008 жылдан бастап осы университеттің педагогикалық шетел тілдері факультетінің педагогика және психология кафедрасында профессор қызметін атқарып, 2013 жылдан бері кафедра меңгерушісі ретінде жемісті еңбек етіп келеді.

Сақыпжамал Асқарқызының бастамасымен кафедра құрамы жас әрі білікті мамандармен толықтырылып, ғылыми әлеуеті едәуір артты. Оқу бағдарламалары заман талабына сай жаңартылып, білім беру үдерісіне жаңа пәндер мен заманауи мазмұн енгізілді. Нәтижесінде «Педагогика және психология» білім беру бағдарламасы халықаралық аккредитациялардан сәтті өтіп, университеттің білім беру сапасын арттырудағы маңызды жетістіктерінің біріне айналды.

Ғалымның жетекшілігімен жарық көрген «Қазақ халық педагогикасы», «Этнопедагогика», «Инклюзивті білім беру» сияқты оқу құралдары мен көптеген әдістемелік еңбектер бүгінде республика жоғары оқу орындарының білім беру тәжірибесінде кеңінен қолданылып келеді. Сонымен қатар кафедра ұжымы университет аясында ұлттық құндылықтарды дәріптейтін тәрбиелік және ғылыми жобаларды жүзеге асырып, болашақ педагогтердің кәсіби және рухани дамуына ықпал етті.

Сақыпжамал Асқарқызының ең үлкен мұраларының бірі – оның ғылыми мектеп қалыптастыруы. Ол тек зерттеуші ғалым ғана емес, жас ғалымдарды тәрбиелеген ұлағатты ұстаз. Оның ғылыми жетекшілігімен педагогика ғылымы бойынша 17 докторлық және 54 кандидаттық диссертация сәтті қорғалды. Сонымен қатар ондаған магистрлер мен PhD докторлары ғылыми ізденіс жолына түсіп, өздерінің зерттеу жұмыстарын аяқтады немесе жалғастыруда. Бұл көрсеткіштер ғалымның ғылыми әлеуетін ғана емес, оның ұстаздық мектебінің өміршеңдігін де дәлелдейді.

Ғалым тәрбиелеген шәкірттер бүгінде еліміздің жоғары оқу орындарында ректор, проректор, декан, кафедра меңгерушісі, профессор және ғылыми орталықтардың жетекшілері қызметтерін атқаруда. Олар өз ұстазының ғылыми идеяларын жалғастырып, ұлттық педагогика ғылымының өркендеуіне үлес қосып келеді.

Ұстаздың ғылыми жетекшілік қызметінің табысты болуы оның адами қасиеттерімен де тығыз байланысты. Ол шәкірттеріне жоғары талап қоя отырып, олардың жеке ғылыми ізденістеріне әрдайым қолдау көрсете білді. Ғылыми пікірталастардағы ашықтық, әділдік, ғылыми мәдениетке адалдық және зерттеушілердің шығармашылық еркіндігі оның ғылыми мектебінің басты қағидаттарына айналды.

Сақыпжамал Асқарқызының тұлғалық болмысы оның ғылыми жетістіктерінен кем түспейді. Қарапайымдылық, кішіпейілділік, рухани жомарттық, әділеттілік, адамға деген құрмет пен қамқорлық – оның өмірлік ұстанымының негізі. Әріптестері мен шәкірттері оны ең алдымен жүрегі кең, жанашыр, талапшыл әрі парасатты ұстаз ретінде бағалайды. Ол қандай биік ғылыми дәрежелер мен атақтарға ие болса да, адамгершілік қасиеттерін бәрінен жоғары қоя білді.

Ғылым мен білім саласындағы қызметімен қатар, Сақыпжамал Асқарқызы қазақ өнерінің дамуына да елеулі үлес қосты. Ол аты аңызға айналған «Айгүл» вокалды-аспаптық ансамблінің негізін қалаушылардың бірі ретінде қазақ музыка өнерін әлемнің көптеген елдерінде насихаттады. Кейін ансамбльдің тарихи құрамын қайта жинап, оның шығармашылық мұрасын жаңғыртуға атсалысты. Бұл оның ұлттық мәдениетке деген адалдығын көрсететін ерекше қыры болып табылады.

Сақыпжамал Асқарқызының бүкіл саналы ғұмыры ұлт болашағын тәрбиелеуге, ғылымды дамытуға және рухани құндылықтарды ұлықтауға арналды. Ол ғылымда – жаңашыл зерттеуші, жоғары мектепте – білікті ұйымдастырушы, шәкірттері үшін – тағылымды ұстаз, әріптестері үшін – сенімді әріптес, ал қоғам үшін – ұлттық педагогиканың көрнекті өкілі.

Бүгінде Сақыпжамал Асқарқызы Ұзақбаеваның есімі Қазақстан педагогика ғылымының тарихымен, этнопедагогика ғылымының қалыптасуымен және мындаған шәкірттердің тағдырымен тығыз байланысты. Оның өнегелі өмір жолы мен тағылымға толы тұлғалық болмысы кейінгі ұрпақ үшін әрдайым рухани бағдар болып қала бермек.

Г.Қ. Сарқанбаева,
пед. және психол. каф. аға оқытушысы,
педагогика ғылымдарының магистрі

Ғалым, ұстаз Тұрағұл Қоңырулы Қоңыров

Көрнекті тіл маманы, ғалым, ұстаз Тұрағұл Қоңырулы Қоңыров 1935 жылы мамырдың 20-жұлдызында қазіргі Шығыс Қазақстан (бұрынғы Семей) облысы, Мақаншы ауданы, Қарғалы ауылында дүниеге келген.

1954 жылы Мақаншы қазақ орта мектебін бітіргеннен кейін мұғалім, клуб меңгерушісі, кеңсәр жұмысшысы болып 2 жыл еңбек етті. 1956 жылы Т.Қоңыров Абай атындағы ҚазПИ-дің тарих-филология факультетіне түсіп, оны 1961 жылы үздік дипломмен бітіріп шықты. 1961-1963 жылдары Т.Қоңыров Мақаншы ауданында мұғалім, мектептің оқу ісі жөніндегі меңгерушісі болып қызмет атқарды.

1963 жылы ол КазПИ-дің қазақ тілі кафедрасына аспирант болып қабылданды. 1967 жылы филология ғылымдарының докторы, профессор Ахмеді Ысқақовтың басшылығымен «Сәкен Сейфуллин поэзиясындағы сөз бейнелеу тәсілдері» атты тақырыпта кандидаттық диссертация қорғады. 1969 жылы аспирантураны аяқтаған соң, Тұрағұл Қоңыров Алматы шетел тілдері педагогикалық институтына қызметке орналысты. Аталған институтта 1989-1995 жылдар аралығында «Шығыс және қазақ филологиясы» кафедрасының меңгерушісі лауазымында 1995 жылға дейін қызмет атқарды.

Ұстаздық қызметімен қатар, ондаған жылдар бойы ғылыми зерттеу жұмысымен шұғылданды. Ғалымның негізгі ізденістері қазіргі қазақ тілінің образдық жүйесі, тілдің көркемдік амал-тәсілдері, көркем әдебиет тілі мәселелері болды. 1988 жылы «Қазіргі қазақ тілі жүйесіндегі компаративтік конструкциялар» деген тақырыпта докторлық диссертация қорғады. Соңғы тақырып бойынша «Қазақ теңеулері» (1978) деген еңбегі жарық көрді. Ғалым осы еңбегінде қазақ көркем ой жүйесі мен бейнелі сөздері туралы соңына толымды еңбек қалдырды.

Т.Қоңыров қазақ теңеулерінің ұлттық таным жүйесімен тығыз байланысты екенін көрсете отырып: «Тұрақты сөз тіркестері (фразеологизмдер) тілдің сан алуан қатпарлары мен деңгейлерінің ең негізгілерінің қатарынан орын алды. Ал тұрақты тіркестердің қомақты да салмақты салаларының бірі – тұрақты теңеулер (компаративтік фразеологизмдер). Бұлардың мазмұн-мәнінен халықтың арман-тілегін, көзқарас-түсінігін, болмыс-тіршілігін біршама тануға болады» деп атап көрсетеді. Осылайша қазіргі қазақ тіліндегі теңеулердің сыр-сипатын ашатын ғылыми маңызы зор тұжырымдар жасады.

2005 жылы Т.Қоңыровтың 70 жылдығына орай, педагогика ғылымдарының кандидаты, профессор С.Әбдіғалидың және филология ғылымдарының докторы, профессор Т.Жұртбайдың және қызы, филология ғылымдарының кандидаты, доцент А.Қоңырованың басшылығымен монографиясы мен сөздігі біріктіріліп «Теңеулер табиғаты» атты ғылыми еңбегі жарық көрді. Сонымен қатар ғалымның толып жатқан ғылыми мақалалары – өз алдына бір төбе. Ол қала мен республика өміріндегі қоғамдық жұмысқа белсене араласып, түрлі комиссиялар мен кеңестердің ресми мүшесі ретінде қызмет атқарды. 1990 жылдан өмірінің соңғы сәтіне дейін Әл-Фараби атындағы ҚазМУ жанындағы қазақ тілі, орыс және славян тілдері, тарихи-салыстырмалы және салғастырмалы-типологиялық тіл білімі мамандықтары бойынша докторлық диссертация қорғайтын мамандандырылған кеңестің мүшесі болды.

Тұрағұл Қоңыровтың қазақ тілі теориясы мен қазақ әдебиетінің бейнелеу жүйесіне қатысты ғылыми мақалалары ғылыми басылымдармен қатар, республикалық бірқатар газет-журналдарда жиі жарияланып тұрды.

1995 жылы Т.Қоңыров білім беру саласындағы ерекше еңбегі үшін «Қазақстан Республикасы білім беру ісінің үздігі» белгісімен марапатталды.

Тұрағұл Қоңырулы – тек студенттерге ғана дәріс беріп қоймай, ғылыми кандидаттарын да даярлаумен шұғылданған ғалым. Ғалымның бес шәкірті кандидаттық диссертация қорғады.

2002 жылы Шығыс Қазақстан облысы, Мақаншы ауданы, Ақшоқы аулындағы мектепке Т.Қоңыровтың есімі берілді.

Қазақ филологиясы кафедрасының
аға оқытушысы, п.ғ.маг. Тұнғатова Ғ.Ж.

Историко-культурное значение урбанистического наследия древнего и средневекового Казахстана

С 19 по 20 мая 2026 года в Астане состоялся Международный научный симпозиум «Золотая Орда как модель степной цивилизации: история, археология, культура, идентичность». Участники форума отметили, что средневековый полиэтничный город стал уникальной моделью цивилизационного диалога, государственные традиции которой напрямую унаследовало Казахское ханство. Поэтому, сохранение этого наследия является ключевым фактором защиты национальной идентичности.

В современной исторической науке коренной перелом в понимании кочевой цивилизации связан с переходом от жесткой теории чистого нomaдизма к концепции глубокого оседло-кочевого синтеза. Огромная территория Казахстана, долгое время воспринимавшаяся в европоцентристской академической традиции исключительно как пастбищное пространство, на поверку оказалась покрыта разветвленной сетью древних и средневековых городов. Восстановление этой исторической справедливости выступает сегодня не просто академической задачей, но и важнейшим инструментом деколонизации сознания, а также прочным фундаментом для конструирования национальной идентичности и защиты культурного наследия.

Новейшей вехой в раскрытии древней городской культуры Казахстана стали масштабные исследования в Тупкараганском районе Мангистауской области, где ученые комплексно изучают уникальное городище Каракабак, чей возраст насчитывает более двух тысяч лет. Находки, сделанные здесь, в корне меняют устоявшиеся представления об истории Великой степи, наглядно доказывая существование развитых городских центров с мощной международной торговлей. По данным исследователей, в I–VI веках нашей эры Каракабак являлся крупным торгово-ремесленным центром Прикаспия и играл стратегическую роль на пересечении морских и сухопутных путей, выступая одним из ключевых маршрутов северной ветви Великого шёлкового пути. Площадь этого уникального памятника сарматского периода составляет около восьми гектаров, а Каспийское море в то время было важнейшим центром морской и сухопутной торговли, благодаря чему на его восточном побережье и возник этот крупный городской узел, существование которого сегодня подтверждается даже письменными источниками.

В ходе изысканий на Каракабаке были зафиксированы четкие признаки развитой инфраструктуры, включая древние печати, высококачественную керамику и следы портовых сооружений, указывающие на то, что поселение функционировало как крупный портовый на восточном побережье Каспия. Особое место среди находок занимает нумизматический материал, свидетельствующий о беспрецедентном для региона масштабе международных связей. Известный казахстанский археолог А. Астафьев отмечает, что на Каракабаке найдено уже порядка ста пятидесяти монет, происходящих из Парфии, Хорезма, Согда, Китая, а теперь и Византии. Все они говорят о широком диапазоне торговых связей, которые перекрещивались на Мангистау, наглядно демонстрируя, насколько глубоко этот регион был включен в систему древних взаимоотношений. Таким образом, монеты эпохи Рима на западе и артефакты, связывающие регион с Китаем, Персией и Индией, подтверждают статус города как глобального моста между Востоком и Западом. Директор Института археологии имени А.Х. Маргулана А. Онгарулы, резюмируя результаты пятнадцатилетних раскопок этого портового центра, в своем одном из интервью отметил, что история уникального города насчитывает более двух тысяч лет, и его возникновение обусловлено именно пересечением трансконтинентальных путей.

Обнаружение столь глубоких пластов ранней урбанизации на Мангистау позволяет логически и преемственно взглянуть на последующие исторические эпохи, ведь развитая портовая и торговая инфраструктура Прикаспия заложила прочный фундамент для градостроительного бума средневековья. Прямым наследником этих евразийских маршрутов стал Улус Джучи, или Золотая Орда, в эпоху которого городская культура Казахстана достигла своего наивысшего расцвета. На Международном научном форуме в Астане, посвященном Золотой Орде, ведущие ученые подчеркнули, что средневековый

полиэтнический город стал уникальной моделью цивилизационного диалога, государственные традиции которой напрямую унаследовало Казахское ханство, и что сохранение этого наследия является ключевым фактором защиты национальной идентичности.

Ярким примером золотоордынского урбанизма в Западном Казахстане выступает средневековое городище Актобе Лаэти, расположенное в пригороде современного Атырау. Этот город XIII–XIV веков играл фундаментальную роль в экономической системе империи, функционируя в низовьях реки Урал как крупнейший ремесленный и транзитный узел, обслуживавший караванные потоки к золотоордынским столицам, а также в Европу и Крым. На Актобе Лаэти раскопаны обширные производственные кварталы, мастерские по изготовлению жженого кирпича, металлургические горны и гончарные печи, поставившие продукцию во все сопредельные регионы Степного края и демонстрировавшие высочайший уровень благоустройства.

В настоящее время изучением этого поселения занимаются местные исследователи и ученые, так и специалисты с историко-краеведческого музея Атырауской области. Наряду с проводимыми местными исследовательскими мероприятиями, вопросами изучения истории и материальной культуры, а также возможной реконструкцией занимаются исследовательские группы под руководством ученых Г.А. Шотановой (2021-2023) и Е. М. Ужженова (2024-2026), которые реализуют серьезные научно-исследовательские проекты. Особую ценность исследовательской работе придает то, что Г. Шотанова и Е. Ужженов сами родом из г. Атырау, поэтому история родного края имеет для них глубокое личное значение и вызывает трепетное, бережное отношение, выражающееся в детальном анализе каждой ремесленной зоны и бережной фиксации культурных слоев. Совместные усилия заинтересованных исследователей, позволяют воссоздать допустимую картину торгово-экономического взаимодействия в Прикаспии, органично связывая Актобе Лаэти с другими великими центрами средневекового Казахстана.

Этот цивилизационный масштаб урбанизации подтверждается и на примере других регионов нашей страны, где планомерные исследования проводились в разные времена крупнейшими учеными. Например, городище Сарайчик, привлекало научный интерес академика А. Х. Маргулана, а затем исследовалось на протяжении двадцати лет доктором исторических наук З. Самашевым, доказавшим наличие там водопровода, канализации, монетных дворов и статуса первой столицы Ногайской Орды и ставки Касым-хана. Вблизи Уральска учеными академиком К. Б. Байпаковым, Е. Смагуловым и Г. Ахатовым было исследовано знаменитое городище Жайык с типичными восточными банями.

Примечательно, что комплексным и системным изучением городища Жайык в настоящее время и уже на протяжении долгого времени занимается известный археолог, кандидат исторических наук и профессор М. Д. Калменов. Его последовательные многолетние изыскания позволяют глубже раскрыть внутреннюю структуру этого памятника, а параллельные проекты современных исследователей, таких как Д. Сагидуллаева и А. Ситдииков, фиксируют вокруг него целую сеть зависимых поселений вроде Жалпактала и Сарыузена. На юге страны К. Акишев и К. Байпаков раскрыли потенциал Отырара как крупнейшего ремесленного центра и монетного двора, а Е. Смагулов пошагово восстановил многовековую стратиграфию Туркестана как духовной столицы тюркского мира, а профессор С. Жолдасбаев открыл миру Сыганак, т.е. гавань Дешт-и Кыпчака и экономическую базу первых казахских ханов Керей и Жанибека.

Все эти древние городища и поселения, начиная от двухтысячелетнего Каракабака на Мангистау и заканчивая средневековыми центрами вроде Актобе Лаэти, Жайыка и Сарайчика, служат неопровержимым материальным свидетельством непрерывности цивилизационного процесса в Казахстане. Трудом отечественных ученых доказано, что степной город являлся органичной и жизненно необходимой частью кочевой цивилизации, аккумулировавшей ресурсы степи, дававшей ей технологии и обеспечивавшей геополитическую стабильность государств, а бережное сохранение, консервация и музеефикация этих объектов выступают сегодня главным условием защиты исторического наследия страны.

Г.А. Шотанова, кандидат исторических наук, ассоциированный профессор

Психологическое благополучие студентов: общая задача университета

Современный университет – важный этап личностного развития молодых людей. Высокие учебные нагрузки, адаптация к новым условиям, необходимость самостоятельно принимать решения и строить жизненные планы могут сопровождаться эмоциональным напряжением. Именно поэтому психологическая поддержка студентов становится важной составляющей образовательной среды.

Во втором полугодии 2025–2026 учебного года психологической службой Управления общественного развития и идеологии КазУМОиМЯ имени Абылай хана проводилась системная работа по нескольким направлениям: психодиагностика, консультирование, коррекционно-развивающая и просветительско-профилактическая деятельность.

Одним из важных направлений стало изучение психоэмоционального состояния студентов. В скрининговом обследовании приняли участие 1078 обучающихся. Результаты показали, что большинство студентов демонстрируют стабильное эмоциональное состояние. Вместе с тем были выявлены обучающиеся, испытывающие эмоциональные трудности различной степени выраженности, включая признаки депрессивных переживаний. По итогам диагностики студенты, нуждавшиеся в дополнительном внимании, были приглашены к дальнейшей психологической работе. Несмотря на то, что часть обучающихся отметила ситуативный характер своих переживаний и отказалась от сопровождения, 19 студентов обратились за психологической помощью. Работа с ними проводилась с использованием методов когнитивно-поведенческой терапии и арт-терапии.

Особое внимание уделялось студентам, находящимся в группе психологического риска. Для них были организованы специальные тренинговые занятия, направленные на развитие навыков эмоциональной регуляции, повышение стрессоустойчивости и формирование конструктивных способов преодоления жизненных трудностей. В течение семестра проводились также тренинги по развитию самоконтроля, осознанности и управлению стрессом. Кроме того, психологом университета было проведено 56 индивидуальных консультаций по вопросам адаптации к обучению, межличностных отношений, эмоциональных переживаний и учебной мотивации.

Не менее важным направлением работы стала психологическая профилактика. В рамках продвижения ценностей «Закон и Порядок» состоялось мероприятие «Путь к себе: территория личностного роста», посвященное вопросам личной ответственности, саморегуляции и осознанного выбора. Интерактивный формат позволил студентам не только обсудить актуальные жизненные ситуации, но и приобрести практические навыки самопознания.

Особое внимание уделялось вопросам безопасности и профилактики насилия. На пяти факультетах были проведены беседы, посвященные проблемам принуждения к браку, stalking и других форм насилия в отношении девушек. Во время этих бесед мы совместно со студентами пришли к выводу, что физическое, психологическое, экономическое насилие в отношениях – нарушение базовой потребности человека в безопасности. Также обсудили тревожные сигналы, к которым относят резкие перепады настроения партнёра, чрезмерная ревность, попытки ограничить свободу другого человека, а также проявления агрессии в конфликтных ситуациях. Для студентов такие сигналы могут проявляться в повседневных ситуациях. Например, партнёр может требовать постоянно сообщать в местонахождении, ограничивать общение с друзьями или одноклассниками. Иногда контроль проявляется в просьбах показать переписку в телефоне или пароли от социальных сетей. Тревожным сигналом также может быть давление, когда партнёр настаивает отказаться от общения с определёнными людьми, кружков, хобби или участия в университетских мероприятиях.

Студентам было интересно поговорить о том, почему люди иногда остаются в деструктивных отношениях. Среди факторов, которые могут повышать уязвимость, отметили низкую самооценку, эмоциональную усталость, недостаток информации о том, какие отношения являются здоровыми, а также

сильную потребность в поддержке и принятии. Факторы психологической уязвимости могут проявляться и в повседневных студенческих ситуациях. Например, человек может соглашаться на требования партнёра отказаться от общения с одноклассниками или друзьями, чтобы избежать конфликтов. Иногда девушка начинает постоянно оправдываться: объяснять, где она была после занятий, с кем разговаривала или почему не сразу ответила на сообщение. Некоторые молодые люди могут оправдывать ревность или контроль словами «он просто переживает за меня» или «она так проявляет любовь». Ещё одна ситуация: когда отношения становятся единственным источником поддержки. Тогда человек боится потерять партнёра и может закрывать глаза на неприятные или тревожные моменты, лишь бы не остаться одному.

При этом важно помнить: даже если в прошлом у человека был негативный опыт отношений или есть уязвимость, это не означает, что такой сценарий неизбежен. У каждого есть возможность лучше понять себя, научиться замечать свои эмоции и реакции, а также выстраивать личные границы. Именно поэтому на встречах мы говорили и о том, как формируются здоровые отношения. Среди важных принципов – уважение личных границ, открытый разговор о чувствах и потребностях, а также умение брать ответственность за собственные эмоции.

Примеры здоровых отношений также можно увидеть в повседневной студенческой жизни. Например, партнёры спокойно относятся к тому, что у каждого есть своё пространство: учёба, друзья, увлечения. Человек может без страха сказать о своих чувствах или несогласии, зная, что его мнение будет услышано. В здоровых отношениях партнёры поддерживают друг друга: например, могут помочь подготовиться к экзамену, порадоваться успехам или поддержать в трудный период. При возникновении конфликтов они стараются обсуждать проблему спокойно, без оскорблений и давления. Важным признаком таких отношений является и доверие: нет необходимости постоянно контролировать друг друга или проверять переписки. В ходе встреч обсуждались признаки деструктивных отношений, способы распознавания тревожных сигналов и возможности получения помощи. Высокая вовлечённость студентов показала актуальность данных тем для молодежного аудитории.

Результаты работы психологической службы подтверждают, что своевременная поддержка помогает студентам успешнее справляться с возникающими трудностями, сохраняя учебную мотивацию и адаптироваться к требованиям образовательной среды. В этой работе особая роль принадлежит кураторам и преподавателям. Именно они ежедневно взаимодействуют со студентами и часто первыми замечают признаки эмоционального неблагополучия: резкое снижение успеваемости, потерю интереса к учебе, частые пропуски занятий, замкнутость, повышенную тревожность или раздражительность. В связи с этим психологическая служба рекомендует кураторам и ППС поддерживать доверительную атмосферу в академических группах, своевременно обращать внимание на изменения в поведении студентов, информировать обучающихся о возможностях получения психологической помощи.

Наша совместная задача – формирование уважительного отношения к вопросам психологического здоровья, а также создание в университете благоприятной психологической среды. Только благодаря такому сотрудничеству возможно обеспечить не только академическую успешность обучающихся, но и их психологическое благополучие, которое является важным условием личностного и профессионального развития. При необходимости есть возможность направлять студентов за консультацией к специалистам.

В случае возникновения вопросов или предложений можно связаться с психологом по следующим контактам:

Низамудин Мухаббат, психолог университета, WhatsApp: +77081268336
mail: muhabbat140895@gmail.com, Instagram: muhabbat.armanovna

Жаһандану - даулы құбылыс

Қазіргі заман адамы жаһандандудың нақты көрінісін күнделікті өмірінде сезінеді: ол Тайванда құрастырылған америкалық технологиялық құрылғыны пайдаланып, Сингапурлік компанияда жұмыс істеп, Қытайда өндірілген италиялық бренд өнімдерін қолданады. Бұл құбылыс жаһандану ұғымымен сипатталады. Қазіргі кезеңде мемлекеттер өткен тарихи дәуірлермен салыстырғанда «ашық есік» саясатын кеңінен ұстануда. Соның нәтижесінде унификация үдерісі арқылы заманауи адам әртүрлі елдердің мәдени элементтерін қабылдай алады. XX ғасырдың ортасына дейін жаһандану үдерісі көбіне үстемдік пен күш қолдану арқылы, атап айтқанда отарлау, оккупация арқылы жүзеге асырылды. Алайда, соғыстардың алдын алу және халықаралық тұрақтылықты қамтамасыз ету мақсатында мемлекеттер халықаралық ұйымдар мен құқықтық институттарды қалыптастырды. Олардың қатарына Дүниежүзілік сауда ұйымы, Әлемдік банк, Халықаралық еңбек ұйымы, Тарифтер мен сауда жөніндегі бас келісім және Біріккен Ұлттар Ұйымы жатады. Бұл институттар жаһандану үдерісін реттеп, қауіпсіз әрі құқықтық негізде дамытуға ықпал етті.

Қазіргі уақытта жаһандану әлем мемлекеттерінің экономикалық, саяси, мәдени және ақпараттық өзара байланыстарының күшеюімен сипатталады. Дегенмен, бұл үдеріс ғылыми және саяси тұрғыда даулы сипатқа ие. Әсіресе XX ғасырдың екінші жартысынан бастап қалыптасқан либералдық жаһандану моделі ерекше назар аудартады. Бұл модель еркін сауданы, жаһандық патенттік құқық жүйесін, доллар мен еуроның әлемдік валюта ретіндегі үстемдігін көздейді. Алайда, мұндай жүйеде негізгі пайда гегемон мемлекеттердің шектеулі тобына тиесілі болып, қалған елдер көбіне перифериялық немесе жартылай перифериялық рөл атқарады. Қазіргі таңда әлемде дежаһандану үрдісі күшейіп келеді. Бұл құбылыс ұлттық экономикалардың өзара тәуелділігін азайтып, протекционизм мен аймақтық келісімдердің рөлін арттыруда. Нәтижесінде, жаһандану үдерісі классикалық неолибералистік модельден біртіндеп алыстап, мемлекет рөлінің күшеюімен сипатталатын жаңа бағытқа

бет бұруда. Оған мысал АҚШ–Қытай сауда соғысы. Дональд Трамп әкімшілігі енгізген протекционистік тарифтік саясат ұлттық экономиканы қорғауға бағытталса, Қытай тарапынан жауап шаралар қабылданды. Бұл жағдай еркін сауда қандаттары мен мемлекеттік экономикалық мүдделер арасындағы қайшылықты күшейтті.

Адамзат тарихында жаһандану неге қайта-қайта күйреуге ұшырайды деген сұраққа мынадай жауап беруге болады: жаһандану үдерістері көбіне сирек кездесетін тарихи жағдайлардың тоғысуының нәтижесінде қалыптасады. Бұл тұрғыда 1990-жылдардың ортасында Фрэнсис Фукуяма өзінің тарихтың аяқталуы және капитализм мен либералдық құндылықтардың түпкілікті жеңісі туралы тұжырымдарымен танылса, оған қарсы Самуэль Хантингтон өркениеттер қақтығысының сөзсіз болатынын алға тартты. Арада 30 жыл өткенде, бұл пікірталас Хантингтонның болжамдары шындыққа жақынырақ болғанын байқауға болады. Ұлттық бірегейліктің әлсіреуі жаһандану үдерісінің маңызды салдарының бірі ретінде қарастырылады. Киім үлгілері, гаджеттер, автокөліктер, әлеуметтік желілердің бірізденуі жергілікті мәдениеттің ерекшеліктерін көмескілендіреді. Осы тұрғыдан қарағанда, ұлттық бірегейлікті сақтау идеясы аясында жаһанданудың кейбір жағымсыз тұстары айқын көрініс табады.

Қорытындылай келе, жаһандану үдерісі күрделі әрі көпқырлы құбылыс. Бір жағынан экономикалық және мәдени байланыстарды нығайтса, екінші жағынан ұлттық бірегейлікке, әлеуметтік теңсіздікке және экономикалық тәуелділікке қатысты бірқатар мәселелерді туындатады. Сондықтан жаһандануды тек оң құбылыс ретінде емес, оның барлық қырларын ескере отырып, жан-жақты бағалау қажет. Соған қарамастан, соғыссыз, шекарасыз біртұтас адамзат туралы идея өзінің тартымдылығын жоғалтпайды. Кең тарихи тұрғыдан алғанда, бұл идеяның баламасы жоқ деуге болады. Алайда мәселе мынада: адамзат жаһандану идеясына көбіне ірі күйзелістерден кейін ғана қайта оралады. Ендігі сұрақ — келесі жаһандану толқыны басталғанға дейін бұл күйзелістер қаншалықты терең болмақ.

Турсыбаева Алтынай Бақытқызы,
3 курс студенті, Шығыстану факультеті

Қытайдың «У-Вэй» экоұстанымы – түрік-қазақ тоғысында

Қытай мәдениетіндегі «У-вэй» (无为) концепті — даосизмнің негізгі санаты. Бұл ұғым этимологиялық тұрғыда, «әрекетсіздік» немесе «әрекет қылмау» дегенді білдіргенімен, оны енжарлық деп түсінбеуіміз керек. Мәселе — табиғаттың ішкі заңдылықтарына қарсы келмей, үйлесімділік арқылы нәтижеге қол жеткізуде жатыр. Бұл қағида тек рухани дүниеде

ғана емес, мемлекет басқаруда да, әсіресе экомодернизмде табиғи дамудың іргетасы ретінде қолданылады. Қытайдың экологиялық тәжірибесі ежелгі дәуірден-ақ жалғасып келуде. Қытайдағы «У-вэй» және «Цзыжань» концепциялары табиғатқа адамның үстемдік етуіне қарсы тұрады. Батыстық «құтқару» идеясынан айырмашылығы — табиғаттың өздігінен қалпына келу қабілетіне баса назар аударуында. Бұл танымның тамыры ежелгі династиялардан бастау алады. Мысалы, «Ли Ци» ережелері: 2000 жыл бұрын биологиялық циклдерге сай ағаш кесу мен балық аулау уақытын реттеген. Сондай-ақ Тан династиясының заңдары жануарларды мүлік емес, мемлекеттік жүйенің бағалы мүшесі ретінде қарастырып, олардың физиологиялық саулығына басымдық берген. Инженерлік шешімдерде Хуанхэ өзенін бақылауда ұстау үшін үлкен бөгеттердің орнына табиғи арнаы сақтайтын жасанды аралдар мен биологиялық өдістерді (Келіншек тал ағашын отырғызу) қолданған. Қазіргі Қытайда «Шантай Вэнминь» (экологиялық өркендеу) стратегиясы ілгерілеуде. 2026 жылы қабылданған жаңа Экологиялық кодекс («Ұлы заң қорғаны») табиғаттың ресурс емес, баға жетпес құндылық деп таниды. «Ысқыш қала» жобасы сияқты бастамаларда табиғаттың күшін тиімді пайдалануды көздейді.

Аталмыш концепцияны түрік-қазақ дүниетанымындағы экомодернизмнен салыстыратын болсақ, өзіндік үндестікті көруге болады. Түрік-қазақ мәдениетіндегі «Обал» мен «Сауап» ұғымдары экомодернизмнің негізі болған. «Обал болады» деген тыйым — даосизмдегі «у-вэй» принципі секілді шектен шықпаудың көрінісі. Қазақтар жерді — Ана, әлемді — біртұтас тірі ағза ретінде қабылдаған. «Бір ағаш кессең, он тал ек», «Судың да сұрауы бар» деген нақылдар халықтың табиғатпен үндестігін айқындайды. Көшпелі өмір салтында «табиғи балансты» сақтау маңызды болды. Мал азығының жағдайына қарай көшіп-қону жерді зақымдаудың амалы еді. Сондай-ақ, «Кие» түсінігі арқылы әрбір жаратылыста дәуіт жәндігін, қарлығаш және аққу құсын қастерлеу дәстүрі қалыптасқан. Үлкен кісілер балаларға «Дәуітке тиіспе, киесі ұрады» — деп тыйым салған. Себебі дәуіт кезінде Дәуіт пайғамбардың батасын алған деседі. Қазақ ұлты Қарлығаш құсын ерекше құрметтеген. Тіпті кезінде Төле би жоңғар шапқыншылығынан бас сауғалап ел үдере көшіп, қоныс аударғанда шаңырағын жықпай, жұртта қалып қояды. Жоңғар қонтайшысы жауап алуға келгенде: «Шаңырағыма ұя салған қарлығаштың ұясын бұзғым келмеді. Сенің де баспананды ойрандап, балапандарың шырылдап қалса қандай болар едің? депті. Тіпті қазақ қыздарының есімінде Қарлығаш аты жиі кездеседі. Шоқан Уәлиханов атап өткендей, қазақтар исламды қабылдаса да, табиғатты қадірлейтін ежелгі шамандық нанымдарын (Иер-Суб) сақтап қалған. Кеңестік кезеңдегі ұжымдастыру мен өнеркәсіптік өндіріс дәстүрлі экотанымды әлсіретіп, экологиялық дағдарысқа әкелді. Алайда, тәуелсіздік алғаннан кейін ұлттық мұраны жаңғырту қолға алынды. Президент Қасым-Жомарт Тоқаевтың бастамасымен «Таза Қазақстан» бағдарламасы жүзеге асып, экологиялық мәдениетті қалыптастыру маңызды идеологиялық жобаға айналды.

Сонымен, «Кие», «Обал» және «У-вэй» концепцияларының астарында ортақ еуразиялық экотаным жататыны анық байқалады. Бұл ұстанымдар адамның өз шынайы табиғатына қайта оралуын және қоршаған орта алдындағы жоғары жауапкершілікті талап етеді. Табиғатпен үйлесімділік — жаһандық дағдарысты еңсерудің жалғыз жолы деп санаймыз.

Сәрсен Данияр Оразгелдіұлы,
3 курс, Шығыстану факультеті

Жасанды интеллекттің танымал технологиялары мен трендтері: қоғамға әсері

Қазіргі кезеңде жасанды интеллект (ЖИ) тек ғылыми фантастикада қалмай, біздің өміріміздің барлық саласына еніп отыр. Оның арқасында адамдардың жұмысы жеңілдеп, шешім қабылдау жылдамдады. Жасанды интеллекттің дамуымен қоғам жаңа мүмкіндіктерге қол жеткізді: білім беру, медицина, қаржы, транспорт және өндіріс саласында инновациялар пайда болды.

Ең танымал технологиялардың бірі — ChatGPT. Бұл модель мәтін генерациялай алады, сұрақтарға жауап береді және шығармашылық тапсырмаларды орындауға

қабілетті. ChatGPT тек мәтінмен шектелмей, адамдарға кеңес береді, идеялар ұсынады және күрделі ақпаратты түсіндіреді. Сонымен қатар, DALL-E — қарапайым сипаттамадан сурет жасай алатын жасанды интеллект жүйесі. Ол сурет салу, жарнамалық визуалды материалдар дайындау немесе шығармашылық жобаларда қолдануға өте ыңғайлы.

Күнделікті өмірде виртуалды көмекшілер мен роботтар кеңінен қолданылады. Мысалы, смартфондағы дауыстық көмекшілер күн тәртібін ұйымдастыруға көмектеседі, ал өндіріс саласындағы роботтар ауыр және қайталанатын жұмыстарды атқарады. Интеллектуалды жүйелер бизнес пен қызмет көрсетуде шешім қабылдауды жылдамдатып, тиімділікті арттырады.

Қазіргі трендтердің бірі — векторлық іздеу, ол тек сөздерге емес, сұраныстың мағынасына қарай нәтижелер береді. Бұл технология интернеттегі ақпаратты жылдам және дәл табуға мүмкіндік береді. Компьютерлік керу заттарды, адамдарды немесе әртүрлі объектілерді автоматты түрде тануға көмектеседі. Ал машиналық оқыту деректерді талдап, болжау жасауға және трендтерді анықтауға қабілетті.

Жасанды интеллекттің тағы бір маңызды бағыты — автономды көліктер мен логистика жүйелері. Олар қозғалысты реттеп, апаттардың алдын алады, сонымен бірге өнімділікті арттырады. Бұл технологиялар қоғамға тек практикалық пайда әкеліп қана қоймай, сонымен бірге адамдардың қауіпсіздігін арттыруға да ықпал етеді.

Ғалымдар мен инженерлер жасанды интеллектті дамыта отырып, этика мен қауіпсіздікті сақтауға тырысуда. Әрине, бұл технологияның кемшіліктері де бар: кейбір жұмыс орындарын автоматтандыруға болады, адамның креативтілігі мен эмоциялық қабілетін толық алмастыра алмайды. Сондықтан жасанды интеллект тек көмекші құрал ретінде пайдалану маңызды, ол адам үшін серіктес болуға тиіс.

Жасанды интеллект — қазіргі заманғы қоғамның маңызды бөлігі. Ол адамдардың күнделікті өмірін жеңілдетеді, жұмыс процесін тиімді етеді, білім мен шығармашылыққа жаңа мүмкіндіктер ашады. Алдағы жылдары бұл технология одан әрі дамып, адамзатқа жаңа серпіліс әкелетіні сөзсіз.

Советкальева Малика,
1 курс, ББ «Журналистика»

Взгляд в завтрашний день: почему мы боимся будущего и как с этим справиться?

Каждый из нас хотя бы раз ловил себя на мысли: «А что дальше?». Для студента КазУМОиМЯ этот вопрос звучит особенно остро. Мы учим языки, изучаем международные отношения, журналистику и туризм, пытаемся предугадать, каким будет мир через пару лет. Но вместо предвкушения диплома всё чаще накатывает тревога.

Почему современная молодежь так боится будущего? Мы поговорили об этом с практикующим психологом Мухаббат Армановной, а также узнали мнение студентки Аюжан Айдыңқызы, чтобы разобраться, как превратить страх перед неизвестностью в топливо для успеха.

Страх под маской дедлайна

Как отмечает психолог Мухаббат Армановна, сам по себе страх перед будущим — это естественный эволюционный механизм. В умеренных дозах он даже полезен, так как заставляет нас готовиться к экзаменам, учить новые вокабуляры и планировать стажировки. Однако сегодня этот страх стал глубже и токсичнее.

«Редко кто приходит и говорит: «Я боюсь будущего». Обычно этот страх маскируется под ежедневную тревогу: из-за завалов по учебе, приближающихся дедлайнов или трудностей в отношениях, — объясняет психолог. — Но если копнуть глубже, за этим скрывается масштабный страх не реализовать себя, совершить ошибку или не оправдать чьих-то ожиданий».

Сгенерировано ИИ

Этот ментальный тулик часто приводит к парадоксу: боясь сделать неверный шаг, студент выбирает не делать ничего. Так рождается жесткая прокрастинация, которая только усиливает панику.

Ловушка «успешного успеха» и чужих сценариев

Почему же именно наше поколение так подвержено этому синдрому? Эксперты и сами студенты выделяют два главных фактора давления:

Студенты гуманитарных направлений часто оказываются на распутье: выбрать стабильную, но нелюбимую сферу ради финансовой безопасности, или рискнуть и пойти по пути творчества и самореализации? Этот выбор и порождает внутренний кризис.

Где грань между нормой и проблемой?

Мухаббат Армановна подчеркивает: тревожиться перед переменами — нормально. Главное — вовремя заметить, когда тревога перерастает в деструктивную фазу.

Норма: Тревога мобилизует. Вы переживаете из-за будущей профессии, поэтому учите второй иностранный язык, ищите курсы или практику.

Сигнал тревоги: Страх парализует. Вы не можете спать, теряете концентрацию, любая мысль о завтрашнем дне вызывает апатию или панические атаки. В этом случае не нужно стесняться обращаться за психологической поддержкой — это признак зрелости, а не слабости.

Пять шагов к уверенному «завтра»

Как снизить градус тревожности уже сегодня? Вот несколько практических рекомендаций, которые помогут пережить студенческие кризисы:

1. Сузьте горизонт планирования. Не пытайтесь расписать жизнь на 10 лет вперед в нестабильном мире. Сфокусируйтесь на маленьких, понятных шагах: закрыть сессию, улучшить уровень языка за месяц, обновить резюме.

2. Разделяйте зоны контроля. Направляйте энергию только на то, на что вы действительно можете повлиять (ваши знания, ваши навыки, ваши действия). Курсы валют или мировые кризисы от вашего стресса не изменятся.

3. Выйдите из режима сравнения. Ваш путь уникален. Единственный человек, с которым стоит себя сравнивать — это вы сами на первом курсе.

4. Дайте себе право на ошибку. Ошибаться — это не крах, это сбор данных. Смена профессии, отказ в собеседовании или пересдача — это просто опыт, который делает вас гибче.

5. Возвращайтесь в «здесь и сейчас». Когда накатывает паника, используйте заземление. Сделайте глубокий вдох, почувствуйте опору под ногами, оглянитесь вокруг. Будущее еще не наступило, а вы находитесь здесь.

Идеального будущего не существует, как не существует и идеальных людей. Чтобы справиться с неопределенностью, не нужно быть сверхчеловеком, который знает всё наперед. Достаточно просто иметь смелость делать следующий шаг.

Болат Нұрай 1 курс, журналистика

Практика внештатного журналиста: первый опыт сотрудничества с реальными СМИ

Одним из самых важных этапов моего обучения стала практика в качестве внештатного журналиста. Университет предоставил студентам возможность сотрудничать с реальными редакциями, публиковать интервью, статьи, новости и афиши в действующих средствах массовой информации. Для будущего журналиста такой опыт сложно получить исключительно в аудитории, поэтому возможность работать с настоящими изданиями стала важной частью профессионального становления.

Еще до поступления в Казахский университет международных отношений и мировых языков имени Абылай хана мне нравилось писать. Иногда я записывала свои мысли и наблюдения, однако никогда не рассматривала это как возможную профессию. Мне казалось, что для этого необходимы специальные знания и опыт. Именно во время обучения в университете этот интерес начал перерастать во что-то большее. Благодаря профильным дисциплинам я познакомилась с основами журналистского мастерства, научилась работать с информацией, строить структуру текста и писать материалы разных жанров.

Важную роль в этом сыграло участие в подготовке материалов для университетской газеты «Мир Языков», а затем и сотрудничество с газетой «Вечерний Алматы». Возможность видеть свои публикации в реальных средствах массовой информации помогла мне по-новому взглянуть на профессию и почувствовать ответственность за качество и содержание собственных текстов.

Особенно интересным для меня стал опыт подготовки интервью с преподавателями университета. Мне удалось подготовить материалы с профессором Тулбике Алимжановой Кульдиговой и профессором права Кайратом Махамбетовичем Кучуковым. Каждое интервью требовало тщательной подготовки: изучения профессиональной деятельности собеседника, поиска актуальных и содержательных вопросов, а также последующей работы с большим объемом информации. Благодаря этому я научилась выстраивать содержательный диалог, выделять ключевые моменты и представлять материал в доступной и интересной для читателя форме.

Этот опыт помог мне осознать важность коммуникационных навыков в журналистской деятельности. С каждым новым интервью я чувствовала себя увереннее, училась находить подход к собеседникам и внимательно работать с их ответами. Общение с преподавателями и другими героями публикаций способствовало развитию моей уверенности в себе и показало, насколько важно уметь устанавливать доверительный контакт с людьми.

Помимо интервью, я писала и собственные статьи. Одной из наиболее интересных для меня стала тема о влиянии университета на становление личности студента. Подобные материалы позволяли не только собирать информацию, но и анализировать различные точки зрения, формулировать собственные выводы и доносить их до читателя. Мне было интересно работать с проблемами, связанными с образованием, развитием личности и студенческой жизнью, поскольку они напрямую касались моего собственного опыта.

Не менее полезным оказалось взаимодействие с редакциями. Работа над публикациями помогла мне увидеть недостатки в собственных текстах, научиться лучше структурировать материал и точнее излагать мысли. Теоретические знания, полученные на занятиях, постепенно начали превращаться в практические навыки, которые невозможно приобрести только из учебников.

Эта практика сыграла большую роль в формировании моего интереса к профессии. Если раньше письмо оставалось личным увлечением, то работа с реальными публикациями показала мне возможности журналистики на практике. Она помогла приобрести первый профессиональный опыт, развить навыки общения и работы с информацией, а также разожгла желание писать больше, искать новые темы для материалов и постоянно совершенствоваться.

Оглядываясь назад, я могу сказать, что сотрудничество с газетами «Мир Языков» и «Вечерний Алматы» стало важной частью моего обучения. Этот опыт позволил мне не только лучше понять профессию журналиста, но и убедиться в том, что выбранное направление действительно мне интересно и что я хочу развиваться в нем дальше.

Токтаубек Токжан,
студентка 2 курса, журналистика

Жасанды интеллект сыни ойлау мен шығармашылықты жоя ма?

Соңғы жылдары жасанды интеллект күнделікті өмірдің ажырамаc бөлігіне айналды. Нейрожелілер мәтін жазады, сурет салады, музыка жасайды және тіпті шешім қабылдауға көмектеседі. Алайда осы қолайлылықпен бірге алаңдататын сұрақ туындайды: ЖИ адамды аз ойлайтын әрі аз шығармашыл етпей ме? Science журналында жарияланған зерттеулерге сәйкес, ғалымдар нейрожелілерді белсенді қолдану ойлаудың түпнұсқалылығын төмендетуі мүмкін деген қорытындыға келген. Атап айтқанда, когнитивтік психология саласындағы мамандар қатысқан зерттеу тобы мәтін жазуда ЖИ қолданатын адамдардың нәтижелері көбірек шаблонды әрі болжамды болатынын анықтады. Эксперименттің мәні қарапайым болды: қатысушыларға қысқа өңгіме жазу ұсынылды. Бір топ оны өз бетінше жазса, екінші топ нейрожелілердің көмегімен орындады. Нәтиже күтпеген болды: ЖИ көмегімен жазылған мәтіндер грамматикалық тұрғыдан жақсырақ, бірақ бірегейлігі төмен болды. Олар көбіне бірдей идеялар мен сюжеттерді қайталайтын. Бұл маңызды ойды дәлелдейді: машина дайын шешімдер ұсынғанда, адам интеллектуалдық тұрғыдан аз күш жұмсайды. Талдау, күмәндану және баламаларды іздеуді талап ететін сыни ойлау біртіндеп өлсірейді. Сыни ойлау — туа біткен қабілет емес, үнемі жаттығу нәтижесі. Адам қандай да бір тапсырмамен бетпе-бет келгенде, ақпаратты талдайды, нұсқаларды салыстырады, қорытынды жасайды. Ал егер осының бәрін ЖИ орындаса, мұндай күш салудың қажеттілігі жоғалады. Нейрожелілер ықтималдық қағидаты бойынша жұмыс істейді: олар ең «танымал» немесе статистикалық тұрғыдан ықтимал жауапты ұсынады. Бұл пайдаланушы орташа нәтижені алады дегенді білдіреді, ал шынайы бірегей идея емес. Уақыт өте келе ми осындай форматқа үйреніп, стандарттан тыс шешімдерді іздеуді тоқтатыу мүмкін.

Шығармашылыққа қауіп төне ме?

Тағы бір маңызды мәселе — ЖИ-дің шығармашылыққа әсері. Көптеген адамдар нейрожелілер креативтілікті арттырады деп санайды. Алайда зерттеулер керісінше нәтижелерді көрсетеді: ИИ-ді жиі қолданғанда адамдардың ойлауы аз түпнұсқалы бола бастайды. Мысалы, эксперимент барысында нейрожелілерге сүйенген қатысушылар көбіне бір-біріне ұқсас өңгімелер жазған. Бұл ЖИ-дің бұрыннан бар үлкен деректер келемінде оқытылғанымен байланысты. Ол мүлде жаңаны нөлден ойлап таппайды, тек ескіні біріктіреді. Нәтижесінде «жаппай шығармашылық» әсері пайда болады, мұнда барлық жұмыстар бір-біріне ұқсас көрінеді. Мәселені тереңірек түсіну үшін нақты мысалдарға назар аудару жеткілікті. Интернетте ЖИ жасаған сериалдармен тәжірибелер пайда болды, онда нейрожелілер сюжеттер мен кейіпкерлерді құрастырған. Танымал мысалдардың бірі — банан, алма және апельсиндер адамдар сияқты әрекет ететін абсурдты «жемистер туралы сериалдар».

Бір қарағанда бұл креативті көрінуі мүмкін. Бірақ мұндай жобаларды талдағанда, олардың көбіне тереңдік, логика және эмоциялық мазмұн жетіспейтіні байқалады. Сюжеттер қайталанатын, кейіпкерлер стереотипті, ал юмор кейде соқтыққа негізделеді. Бұл толыққанды шығармашылық емес, тек соның имитациясы. Тағы бір мәселе — тәуелділіктің қалыптасуы. Адам ЖИ әрдайым жауап беретінін білген сайын, өз бетінше ақпарат іздеуді тоқтатады. Бұл әсіресе студенттер мен оқушылар үшін қауіпті. Олар дереккөздерді талдап, өз ойларын қалыптастырудың орнына дайын мәтіндерді көшіреді. Ұзақ мерзімде бұл білім деңгейінің төмендеуіне және өз бетінше ойлау қабілетінің әлсіреуіне әкелуі мүмкін. Сарапшылардың пікірінше, жасанды интеллект ойлауды тікелей «жоймайды», бірақ адам оны дамытуды тоқтататын жағдайлар жасайды. Жасанды интеллект — өлемді өзгертетін қуатты құрал. Бірақ сонымен бірге ол адамзат алдында жаңа міндет қояды: өз бетінше ойлау қабілетін сақтау. Егер адамдар нейрожелілерге толықтай сүйенсе, сыни ойлау мен шығармашылық әлсіреуі мүмкін. Алайда саналы қолдану арқылы ЖИ қауіп емес, керісінше интеллекті дамытуға көмектесетін құралға айнала алады.

Соңында бәрі технологияға емес, оны қалай қолданатынымызға байланысты.

Кенжебек Жанель,
1 курс, ББ «Журналистика»

Цифрлық тұзақ: алаяқтар қарияларды қалай алдап жүр?

Елімізде интернет пен телефон арқылы жасалатын алаяқтық азаяр емес. Соңғы жылдары қасқойлердің басты нысанасына егде жастағы адамдар айналп отыр. Құқық қорғау органдарының мәліметінше, сенгіш қарияларды түрлі айламен алдап, олардың жинаған қаржысын иемдену фактілері жиілеген.

Цифрлық технология дамыған сайын алаяқтардың әрекеті де жаңа сипат алып келеді. Бұрын тек телефон арқылы алдаумен шектелген қылмыскерлер бүгінде мессенджерлерді, әлеуметтік желілер мен жалған сайттарды да пайдаланып отыр. Әсіресе интернетті толық меңгермеген егде жастағы адамдар мұндай қақпанға жиі түседі.

Сарапшылардың айтуынша, алаяқтар көбіне адамның психологиясына әсер ету арқылы әрекет етеді. Олар өзін банк қызметкері ретінде таныстырып, «сіздің есепшотыңыздан күмәнді операция анықталды» немесе «қаражатыңызға қауіп төніп тұр» деген мазмұнда хабар береді. Асығыс шешім қабылдау үшін түрлі қысым көрсетіп, банк картасының нөмірін, құпия кодын немесе телефонға келген растау кодын сұрайды. Мұндай ақпарат қолына түскен соң, алаяқтар бірнеше минут

ішінде жәбірленушінің шотындағы қаражатты басқа есепшоттарға аударып, немесе атынан кредит рәсімдеп үлгереді.

Тағы бір кең тараған тәсіл – «жақыныңыз жол апатына түсті» деген жалған хабар. Алаяқтар өзін полиция қызметкері немесе дәрігер ретінде таныстырып, «мәселені шешу үшін ақша қажет» деп сөздіреді. Қорқынышқа бой алдырған адам жағдайды тексеріп үлгерместен ақша аударып жіберетін жағдайлар кездеседі.

Ішкі істер органдарының дерегіне сүйенсек, соңғы жылдары ел бойынша интернет-алаяқтық фактілері айтарлықтай артқан. Мәселен, өткен жылы мындаған азамат осындай қылмыстың құрбанына айналып, келтірілген шығын миллиардтаған теңгені құраған. Зардап шеккендердің арасында зейнеткерлердің үлесі де аз емес.

Киберқауіпсіздік саласының сарапшысы Айдос Нұртаевтың айтуынша, алаяқтардың басты қаруы – адамдардың сенімі.

«Қылмыскерлер көбіне адамды асықтырып, қорқыту арқылы әрекет етеді. Ең бастысы – ешқандай банк қызметкері телефон арқылы карта нөмірін, CVV кодын немесе SMS арқылы келген растау кодын сұрамайды. Егер осындай қоңырау түссе, әңгімені дереу тоқтатып, ресми байланыс орталығына хабарласқан жөн», – дейді сарапшы.

Мамандардың пікірінше, мұндай қылмыстардың алдын алудың ең тиімді жолы – халықтың цифрлық сауатын арттыру. Әсіресе жастар үлкен кісілерге күмәнді қоңыраулар мен хабарламаларға сенбеу, белгісіз сілтемелерді ашпау және жеке деректерді ешкімге жария етпеу керектігін жиі түсіндіріп отырғаны дұрыс.

Өйткені бір сәттік аңғалдық жылдар бойы жиналған қаражаттан айырылуға әкелуі мүмкін. Ал алаяқтар жаңа тәсіл ойлап табудан танар емес. Сондықтан бүгінгі цифрлық дәуірде сақтық – әр азамат үшін басты қорған.

Аялым Маратова,
1-курс, ББ «Журналистика»

ЕНТ-2026: қалай тенденцияны анықтайды приемную кампанию вузов Казахстана

20 июня в Казахстане стартует летняя приемная кампания в высшие учебные заведения. Для тысяч выпускников школ этот период станет одним из самых важных этапов в выборе дальнейшей образовательной траектории. Результаты Единого национального тестирования, которое традиционно является основным инструментом отбора абитуриентов, уже позволяют сделать первые выводы о том, каким будет набор студентов в 2026 году и чего следует ожидать университетам.

По данным Национального центра тестирования, для участия в ЕНТ-2026 зарегистрировались около 240 тысяч абитуриентов. Это свидетельствует о сохраняющемся высоком интересе молодежи к получению высшего образования и делает нынешнюю приемную кампанию одной из самых масштабных за последние годы.

Большинство участников ЕНТ традиционно выбрали казахский язык тестирования – 72% от общего числа абитуриентов. На русском языке тестирование проходили 28% участников, еще более четверть человек сдавали ЕНТ на английском языке. Такое соотношение свидетельствует об устойчивых позициях государственного языка в системе образования Казахстана и отражает сложившиеся языковые предпочтения выпускников школ.

Показательно, что число участников ЕНТ продолжает расти. Для сравнения: в 2025 году в тестировании приняли участие около 216 тысяч абитуриентов. Рост количества выпускников, выбирающих высшее образование, свидетельствует о его сохраняющейся востребованности среди молодежи и позволяет прогнозировать усиление конкуренции за государственные образовательные гранты и места в ведущих вузах страны.

Итоги первых пяти недель ЕНТ свидетельствуют о том, что 67% участников преодолели пороговый балл. Средний результат по пяти предметам составил 64 балла. Максимальный показатель – 140 баллов – был зафиксирован у выпускника из Павлодарской области. Несмотря на то что окончательные результаты будут подведены после завершения тестирования, уже сегодня можно говорить о наличии значительной группы мотивированных и хорошо подготовленных абитуриентов, которые будут претендовать на обучение по наиболее востребованным образовательным программам.

Особое значение имеют меры по обеспечению доступности высшего образования для всех категорий граждан. В текущем году в ЕНТ приняли участие 668 абитуриентов с особыми образовательными потребностями. Создание комфортных условий для прохождения тестирования является

важным шагом в развитии инклюзивного образования и расширении возможностей для получения качественного высшего образования.

Важным показателем остается и уровень академической добросовестности участников. За пять недель проведения ЕНТ выявлено 474 нарушения правил тестирования. Более 290 абитуриентов были отстранены за попытку проноса запрещенных предметов, еще 176 человек были удалены из аудиторий за нарушения во время тестирования. Вместе с тем не зафиксировано ни одного случая участия подставных лиц. Эти данные свидетельствуют о совершенствовании механизмов контроля и повышении прозрачности процедуры оценки знаний.

Для университетов нынешняя приемная кампания станет своеобразным индикатором эффективности образовательной политики и профориентационной работы. В условиях роста числа выпускников школ и увеличения количества участников ЕНТ можно ожидать сохранения высокого спроса на образовательные программы в области международных отношений, иностранных языков, цифровых коммуникаций, международного бизнеса, журналистики, перевода, туризма и других направлений, ориентированных на развитие глобальных компетенций.

Сегодня рынок труда предъявляет новые требования к выпускникам вузов. Работодатели заинтересованы в специалистах, способных эффективно взаимодействовать в международной среде, владеть несколькими иностранными языками, использовать современные цифровые технологии и быстро адаптироваться к изменениям. Именно поэтому гуманитарное образование нового поколения приобретает особую актуальность.

В этом контексте особый интерес представляет ситуация для Казахского университета международных отношений и мировых языков имени Абылай хана. На протяжении многих лет университет сохраняет лидирующие позиции в подготовке специалистов в области международных отношений, переводческого дела, иностранных языков, журналистики, медиакоммуникаций и международного сотрудничества. Современные образовательные программы, широкие международные связи, академическая мобильность и практико-ориентированное обучение позволяют университету успешно отвечать на запросы времени.

Увеличение общего числа абитуриентов создает дополнительные возможности для ведущих университетов страны. Для КазУМОиМЯ имени Абылай хана это означает расширение круга потенциальных поступающих, в том числе выпускников с высокими результатами ЕНТ, ориентированных на получение качественного гуманитарного образования и построение международной карьеры. Особую привлекательность для абитуриентов представляют образовательные программы, связанные с изучением иностранных языков, международными отношениями, международным правом, журналистикой, цифровыми медиа, переводом и межкультурной коммуникацией.

Кроме того, в последние годы наблюдается устойчивый рост интереса молодежи к профессиям, связанным с международным сотрудничеством, дипломатией, аналитикой, глобальными коммуникациями и креативными индустриями. Это позволяет прогнозировать сохранение высокого спроса на образовательные программы университета и в ходе нынешней приемной кампании.

Стартующая приемная кампания покажет, насколько успешно выпускники смогут реализовать результаты, полученные на ЕНТ, а университеты – подтвердить свою привлекательность для нового поколения студентов. Однако уже сегодня можно уверенно сказать, что ЕНТ-2026 демонстрирует устойчивый интерес молодежи к высшему образованию, а увеличение числа участников свидетельствует о высокой значимости университетского образования для будущего профессионального развития молодых казахстанцев.

Для выпускников наступает время принятия важных решений, а для университетов – период формирования будущего интеллектуального и кадрового потенциала страны.

В эти дни приемная комиссия Казахского университета международных отношений и мировых языков имени Абылай хана ведет ответственную работу по сопровождению абитуриентов на одном из важнейших этапов их образовательного пути. Хотим пожелать ей успешной и плодотворной деятельности, а всем поступающим — уверенности в своем выборе, высоких результатов и достижения поставленных целей. Пусть нынешняя приемная кампания станет успешной как для университета, так и для каждого абитуриента.

Р.А. Дюсупова,
к.п.н., пресс-секретарь

<p>Общая редакция – Председатель Правления – Ректор КазУМОиМЯ им. Абылай хана, д. филол. н., профессор, академик НАН РК, С.С. КУНАНБАЕВА</p>	<p>Ответственный редактор – Пресс-секретарь, к.п.н., Р.А. ДЮСУПОВА. Тел.: 292-44-60</p>	<p>Учредитель – АО «Казахский университет международных отношений и мировых языков имени Абылай хана».</p>	<p>Подписано в печать: 29.06.2026 г. Заказ № 3707. Тираж 150 экз. Отпечатано в издательстве «Полилингва» АО «КазУМОиМЯ имени Абылай хана»</p>
<p>Главный редактор – Проректор по СВВиР к.ф.н., ассоц. проф. Т.В. СЕРЕЖКИНА.</p>	<p>Редакционная коллегия – Начальник издательства: Б.А. ЕСЕНГАЛИЕВА, Дизайн-вёрстка: Б.С. КЫНЫРБЕКОВ</p>	<p>Газета зарегистрирована в Национальном агентстве по делам печати и массовой информации РК. Свидетельство – № 497, от 25 апреля 1997 г.</p>	<p>050022, г. Алматы, ул. Муратбаева, 200. www.ablaikhan.kz</p>